

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Tentationibus resistendum, quia hostes nostros resistentia prosternimus.
Cap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

ego exaudiam eum. Dicam: Populus meus es; Et ipse dicet: Dominus Deus meus.]

Si ob istas causas à Domino tentatione percutimur, & praeliandi occasione probamur; quis non animaduertat quàm gloriosum sit aduersariis repugnare, tentationes vincere, & nomen victorum obtinere: An non solet rex germanum fratrem, quem vnice diligit, ad bellum mittere, & ducem magnæ cuiusdam expeditionis facere, vt ex hostibus victoriam reportans, diuitias sibi pareat, & regnum aliquod adipiscatur, vt etiam regnet, qui dignus est regno, & ex regia est stirpe progenitus: Ita, ô iuste, cum tentaris, cum à diabolo ad malum impelleris, cum tribulationibus à Domino immixtis affligeris, debes cogitare, quod te Christus frater natu maior, ac Rex potentissimus ad bellum exuscitat, & occasionem pugnandi proponit, vt vincens, diuitias & nomen tibi compares, & regnum æternum assequaris. Ne tentationem, infelicitatem, sed fœlicitatis occasionem putes, ne excors factus aut turpiter fugias, aut viliter cadas, sed magis resistas, & vincas vt Christus frater, ac Dominus tuus decernendæ coronæ causam habeat, & ad perfectam virtutem, ac regnum illi designatum promoueat. Hostes olim fortes erant, sed nunc imbecilles sunt, quorum robur Dominus fregit; à quibus arma in quibus confidebant, abstulit, & ludibrio expositos, ac ligatos dimisit. Vide [dæmones] ligatos, qui nec porcos quidem sine iussu Domini audent attingere. [Si eritis nos, (inquiunt) mitte nos in gregem porcorum.] Vide ligatos, siquidem, quod ad hominum tentationem attinet, nec latum vnguem à Domini voluntate discedunt. Satan enim Iobum ad tentandum expetiit, & audiens. Ecce vniuersa, quæ habet, in manu tua sunt tantum, in eum ne extendas manum tuam: [solam eius substantiam dissipauit, illi verò nihil mali intulit. Postea verò ampliorem facultatem efflagitans, & audiens: Ecce in manu tua est, veruntamen animam illius serua,] vitam quidem sibi denegatam non abstulit, & solam carnem plagis affixit. Si aduersarij ligati sunt, & ultra voluntatem Domini tentare nequeunt, qui fidelis cum sit, non patior nos tentari supra id quod possumus; cur eos times, cur eorum impetum reformidas, quos liber, & bene protectus, ac munitus potes effringere?

Gedeon sanè victis Zebee & Salmana, ac bene ligatis, dixit Iether primogenito suo, vt surgeret, & interficeret eos.] Sic Dominus primum vicit aduersarios tuos, & caput eorum ligno suæ crucis confregit, & vinculis colligauit, postea verò, vt eos protegas atque conuales, tibi præcepit: Ne sis tu sicut ille filius Gedeonis, de quo inquit scriptura: Qui non eduxit gladium, timebat enim, quia adhuc puer erat. Numquid adhuc es spiritu infantulus? Numquid post tot annos non processisti in virum robustum? Numquid à Domino ad victoriam vocatus, adhuc timebis, & te non filium Dei & fratrem Christi, sed filium illius primi parentis, qui à diabolo est victus, ostendes? Non ita sit, sed pugna, & vince, & aduersarium protere, hostem iride, diabolum virtute Christi animatus prosterne, & nomen & palmam victoris acquirito. Si Dominus tentat te, vt te ipsum agnoscas, nosce quidem te ipsum, & ob tuam infirmitatem & vilitatem contemne, sed tibi ipsi dissidens, atque in Deo tuo protectore confidens, hosti resistes. Et clama cum Paulo: Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.] Ac si diceret: Spero quidem tentationes, & victor existo, non per meam virtutem, quæ nulla est, sed per virtutem eius,

A qui me diligens vincit in me. Si tentat te Dominus, vt apud alios tibi nomen iusti conciliet, & suo amore dignum ostendat, ne tu ab hoste deceptus in contrariam partem abeas, & in iniustitiam à iustitia deflectas. Iob sanè à Domino ante tentationem laudatus, & pugnae ad probationem expositus, post tentationem Deum veracem prædicat, dum laude diuina dignus apparet. De quo dictum est: In omnibus his non peccauit Iob labijs suis.] Sic & tu vincendo, ac suasionibus dæmonis aurem obturando, Deum veracem, & te sua gratia iustum ac fidelem edicito. Ne si ad pugnam exiens, vt Deus in te glorificetur, hosti verò cedens, non illi gloriam, sed tibi ignominiam & mortem asciskas. Si tentat te Dominus, vt tua peccata puniat, resistas necesse est; si enim non resistas, tentatio tua non pro pristinis satisfaciatur vt pœna, sed te denuo fœdauit vt culpa. Et certè miserimus eris, qui balneo te inficis, lotionem contaminas, & pecunia ad solutionem debitorum tibi data, noua debita contrahis, nouas obligationes cœmis. Nonne miserimus fuit ille filius prodigus, qui accepta paterna substantia, quæ sibi contigerat, consumpsit eam viuendo luxuriosè? Sed tentatio non minus, quàm consolatio substantia tua est, qua fideliter sustentata, debes patientiam lucrari, & æternum regnum promereri. Noli eam negligenter prodigere, quod utique facis, cum tentationi succumbis, & aduersario tentanti non resistis. Si tandem Dominus tentat te, vt pro pugna, & victoria reddat præmij cœlestis coronam, ne pro modica pugnae molestia requiem, & gaudium, & gloriam in perpetuum duraturam amittas. Moses Ægyptiorum diuitias contempsit, & Christi improprium illis proposuit, quia aspiciebat in remunerationem.] Dauid inclinauit cor suum ad faciendas iustificationes Domini propter retributionem.] Isachar vidit requiem quod esset bona, & tetram quod optima, & supposuit humerum suum ad portandum, factusque est tributis seruiens; sic & tu oculos in remunerationem intende: retributionem aspice: requiem tibi promissam aduerte. Huius autem consideratione animatus, & desiderio placendi ei, qui te exponit tentationi, propter bonum tuum, ac tam pij patris amore succensus fortiter dimica, strenuè resiste, vt te agonotheta fidelem inueniat, & in hac vita dono perfectæ virtutis, in alia autem præmio æternitatis afficiat.

Iob 1.10.

Lucæ 15. n. 12.

Hebr. 11. 26.

Psal. 118. n. 112. Gen. 49 15.

Tentationibus resistendum, quia hostes nostros resistentiā proster-

CAPVT IV.

RES esse nostræ salutis hostes, diabolus, mundum, & carnem, iam diximus, & licet non dixissemus, nullus in hac vita periculorum plena constitutus ignorat: quorum malitia & crudelitas debet nobis esse perspecta, vt aduersus eos odiū concipiamus, & pro aris & focis, (vt dicitur) non negligenter cum illis, sed gnauiter ac fortiter decertemus. Ac primum, odium diaboli & audaciā in nos quis poterit explicare: Ab ipso enim humani generis exordio ipsū persequi, decicere, & spoliare decreuit. Quare loquedi cū prima muliere occasione nactus, statim eā tentatione

aggessus

Genes. 3. 1.

Genes. 3. 15.

1. Corin. 7. 5.

1. Petr. 5. 8.

1. Reg. 17. 16.

1. Esdra 3. 3.

Iob 18. 10.

Ephra. de morbo lingua.

Bern. ser. de quadruplici debito.

aggressus est, dicens: Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de omni ligno paradysi?] Eteandem tentandi artem in filios Eua vsque modò exercet, & vsque ad mundi finem sine vlla intermissione tractabit. Cui dictum est: Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius:] id est inter omnes filios Adæ, quos mulier pariet, & inter vniuersos dæmones, qui tibi tanquam principi obediunt. A dolis suis, ac tentationū molestia neminem (quantum potest) immunè esse permittit. Si lobi laudes ex ore Domini depromptas audiuit, statim eum ad pugna tentationemq; deposcit: si coniuges orationis causa continenter viuentes agnouit, è vestigio in continentia excidium exaruit, & castum propositum (si potuit) impediuit. Propterea q; monet Paulus: Et iterum reuertimini in id ipsum, ne tenter vos Satanas propter incontinentiam vestram.] Si cuiusvis status homines bonum cœpisse animaduertit, mox in illos se armavit, & tanquam leo rugiens vniuersa perustravit, & omnia loca circuiuit, quærens quem deuoret.] Quid moror? Si saluatorem omnium, famem, patientem agnouit, sine vlla mora illum (quem plusquam hominem esse coniectabat, nondum tamen plenè cognouerat) tentatione aggredi, & laqueo diffidentia; & irreuerentia; erga Deum illigere decreuit: Quis eius peruerantiam, aut potius pertinaciam in tentando patefaciat, qui nunquam dormiens, neque quiescens; manè & vesperi; die ac nocte; & (vt vno verbo dicam) omni tempore paratus est mortales impetere? Sicut enim de illo Philistæo, qui exprobrabat agminibus Israel, scriptum est: Quia procedebat manè, & vesperi; die ac nocte, & stabat quadraginta diebus populum Dei ad pugnam prouocans, & omnes Israelitas, vt imbelles atque ignauos contemnens:] Sic importunus hic hostis manè & vesperi, id est, in prosperitate & aduersitate nos prouocat, & variis ac multiplicibus machinis tentationum infestat. Cuius importunitas vsque ad numerum quadraginta dierum extenditur, quia per totam hominum vitam in miseris animas debacchatur. Quis eius inuidiam explicet? Qui, si quid boni moliamur, quoad eius fieri possit, impedire & labefactare non finit. Dicitur namque de filiis Israel in libro Esdræ: Collocauerunt altare Dei super bases suas deterrentibus eos per circuitum populis terrarum,] non minùs aptè de Ecclesiæ filiis potest enuntari, qui cum cor suum in Dei altare consecrare constituunt, à dæmonibus deterrentur, vt ab opere cæpto desistant. Quis denique eius astutiam edicat? Cuius, vt inquit Iob, abscondita est in terra pedica eius, & decipula illius super semitam.] Probè enim nouit callidus & versutus hostis, inquit beatus Ephraem, quibus, ac qualibus nos vinculis obstringat, & si nos inuitos in suos castes coniecerit, fore vt celeriter contractis illis, mens nostra iterum in libertatem se vindicet. Quapropter iucunda, ac grata vnicuique vincula iniicit, in quibus libenter conqueſcat. Et Bernardus: Secundum impetum spirituum huic repido remissioem, illi feruenti vitam arctiorem proponit, hoc solum experens & expectans, vt quoquomodo tollat eum à concilio iustorum & congregatione. Ecce ergo pedicam in terra, & decipulam in femita, quia in his, quæ quisque libenter terit, & non sine iucunditate tractat, petram scandali & laqueum tentationis abscondit.

Hac importunitate hostis humani generis homines vniuersos impugnat, hac audacia & calliditate eorum insidiatur profectibus, & nos dignum ducemus aut quiescere, aut dormire, aut negligenter

ter & quasi per risum eius conatibus repugnare? Non ita sit, sed aduersarij in nos odium nostram in illum iram exacuat, indignationem prouocet, & mentem ad illum fugandum & vincendum accendat. Ille nos tentat, quoniam ab illo defecimus, & sub vexillum Domini militamus, & infidelitate reiecta ad aciem seruatorum fidelium amicorumque transfuimus: nos resitamus ei, ne nostram gloriam euacuet, & ne iterum cum Dei hostibus & perditionibus numeremur. Tentatione ipsa timidum se esse ac nos formidare declarat, quia quos despicit, & suos esse cognoscit impugnare dedignatur; quæ infirmitas erit, hostem timentem timere, ex infidijs bellantem iam patefactum non insequi, & gestantem suæ confusionis præſagia, accepta de illo victoria non in terram confusionem detrahere? O quanta erit nostra coram Sanctis & Angelis laus, cum Dominus nos, præsentibus illis omnibus, laudet, & iustorum strenuitatem in pugnando commendet! O quanta gloria, cum ille iustus iudex, qui æquissima lance merita vniuersorum expendit, nos præmio victorum afficiat, & gloriæ æternæ seruo coronet! O quam illustre nomen filiorum secundi hominis cælestis acquirimus! Nam homines cælestes huic hosti resistunt, homines verò terreni eius monitis acquiescunt. Si enim rex ille superbus Alexander, & totius orbis dominationem appetens, vt aliquis dixit, typus est diaboli, quis prohibeat, quæ de illo dicta sunt, in huius malitiam euocare? Hic ergo vera est, qui [constituit prælia multa.] Et, vt Gregorius ait; Terram circuit, quia humana corda circumuenit, vt bona tollat, vt mala mentibus inferat, vt inserta cumulet, vt cumulata perficiat, vt perfectos in iniquitatibus ad pœnam socios adquirat. Hic obtinuit omnium munitiones, & interfecit reges terræ, & pertransiit vsque ad fines terræ, & accepit spolia multitudinis gentium, & sicut terra in conspectu eius. Aggressus est prælia multa, quoniam cunctos mortales impugnat: obtinuit omnium munitiones, quia in protoplasto vniuersorum hominum vites absumpsit: occidit reges terræ, cum primos generis humani parentes gratia vita priuauit, & ab innocentia deiecit: transiit vsque ad fines terræ, cum carnem nostram tot miseris, ac doloribus eneruauit: accepit spolia multitudinis, quia gratiæ diuitias, & virtutum opes thesaurisque contriuit. Sed quisnam silet in conspectu eius? Certè terra, id est homo terrenus primi parentis infirmitatem imitans & inobedientiam amplectens. At cælum, vel homo cælestis non silet, sed elamat ad Dominum auxilium poscens, sed vociferatur, & Sanctorum auxilium implorat; sed verba profert, quibus aduersarium ad pugnam prouocat, & illius vires Dei auxilio nixus irridet, & totius inferni conatibus lætanter insultat. Huiusmodi virum non terrestrem hominem, sed cælestem appellemus, qui licet ex terrena carne tentationem sentiat, tamen ex auxilio cælesti tentationem vincit, dum ei nullo modo consentit.

Ita diabolus odio suo, aduersus eum, odio & audacia nos armat, & ad victoriam de ipso quarendam omnibus, quibus nos tentat, modis inuitat: mundus secundus hostis sua vilitate, & importunitate etiã ad vincendum accendit. Mundus autè non machinã istam visibilem ex corporibus cælestibus, terrestribusq; compactam, & innumerabilibus bonis refertam, sed mundanos homines, ac deliria legum suarum manifestè significat. Vnde Dionysius Richelius ait: Secundus aduersarius animæ, loquedo in generali est mundus, id est homines sæculares, intimatori, carnales, ad

1. Mach. 1. 2. Greg. 2. mor. cap. 23.

Dion. lib. de remedio tentatio. ars.

vitia pertrahentes; seu bona terrena, sensibiliâque obiecta, in quibus aliquid amabilitatis & delectabilitatis consistit, per quod ad peccandum alliciunt: hoc est ad inordinatum amorem, concupiscentiam pravam, & delectationem immundam. Ideo scriptum est in prima Ioannis canonica: Nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt, quia si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo. Quod non est intelligendum quasi debeamus machinam mandalem, aut proximos in hoc mundo degentes odire, cum iubeamur etiâ & inimicos diligere: sed quod vanitates mundanas, & voluptates impuras, atque inanes honores, & quicquid in mundo nostræ aduersatur salutis debeamus odire, abhorre, ac fugere. Hæc ille. Huius ergo mundi magna est vilitas. Quid enim vilius peccatoribus, qui vilitati peccati seruiunt, & Dei imaginem maculis iniquitatum inficiunt? Quid stultius & insipientius peccatoribus, qui cænum cælo præferunt, & virtutem dignissimam amore odio habent, & vitium odio ab omnibus prosequendum diligunt? Quid infelicitius impiis hominibus; quos amor infelicitatis tenet, ne in felicitatem properent, & extrema miseria beatitudini prælata ab ipsis, à possessione sanctissimorum bonorum excludit: Non est autem minor huius hostis pertinacia, qui suas leges iniquas, vel (vt verè loquamur) legum præuaricationes adeo intactas, illibatasque custodit, vt nec pro focis, nec pro amicis, nec pro cognatis, nec pro parentibus, immò nec pro ipso Deo frangi ac labefactari permittat. Videbis infelicem mundanum ab alio iniuria petiunt, qui vellet quidem, ne sibi & domui suæ exitium afferat, iniuriam remittere, at his improbis legibus illigatus omnium precibus obsurdescit, & diuina iussa aspernatur, atque in vltionem properat, & in inimici mortem volat, ne aliquam falsi honoris læsi notam incurrat. O quam aptè de isto dicemus! Vanitati creatura subiecta est non volens, licet non tam sensum Apostoli quam verba sola teneamus. Noller enim hic tam stulte vanitati seruire: nollet ob tam leuem causam, alium interficiens aut vulnerans, domum deserere, vxorem & charissima pignora derelinquere, & omnia sua bona à prætorè proscribi. At ita faciendum est, inquit, omnia sunt abiicienda, & diuina lex conculcanda, ne leges sæculi transgrediamur, odium a vltionem præcipientes, & ne ab stultis hominibus ignaui & pusillo animo reputemur.

Huc ne hosti tam vili & stulto subdemur? Eiusne deliriis seruiemus? An tam fatuo capite gubernabimur? Equidem indignus puto homini legibus mundi regi, quàm equo suo aut asino, cui insidet in itinere dirigi. Hic enim instinctu naturæ pericula cauet, & foueam, licet luto aut herbis contextam internoscit, & sæpe aut assuetudine, aut olfactu obscura etiam nocte in hospitium diuertit. At mundus in salutis itinere toto cælo errat, & consultò suos alleas in pericula conicit, & in inuia atque inaccessa perducit. Iumento aliquando Dominus vsus est, vt hominem viam doceret, & arcanum, quod non videbat deregeret. Nam & [aperuit os asinæ,] cui insidebat Balaam, vt suum casum excusans, Angeli vt potuit præsentiam aperiret. Sed nunquam mundo ad nostram doctrinam vtitur, vt scilicet eius ductum sequamur, & ipsius insipientiam confectemur. Quinimo aduersus mundum noster magister factus, eius leges damnat, opiniones exhibet, conatus evertit, & dolos ac decipulas manifestat. Ac tandem iumenta à Deo facta non solum nobis fideliter seruiunt, sed sua diligentia & perseverantia monent, quomodo Deo fideliter & perseveranter seruire de-

beamus. Ideoque bos ore Domini per Isaiam homini in exemplum adducitur, qui cognouit possessorem suum, & asinus, qui non ignorauit præsepe domini sui, vt rationalis creatura, vel exemplo irrationalium edocta humiliter erubescat, quia Dominum non cognouit, nec iussa sui creatoris intellexit. Mundus veid nunquam nobis similes monitiones ingessit, nunquam exempla cognoscendi Dominum, aut obediendi, proposuit, sed cæcitatem inuexit, & ad inobedientiam incitauit. Quis igitur hunc hostem non irideat, quem stolidiorem suo iumento considerat? Si mundanorum, ô anima, hucusque secuta es vestigia, si quæ illi odio habuerunt, paupertatem, humilitatem, & infimum locum neglexisti, & quæ illi dilexerunt, rerum abundantiam, superbiam, & sæculi dignitates adamasti, iam cæcorum ductum sequi erubescet, & ad virtutis viam redire festina, ne à mundo victa in damnationis barathrum demergaris. Dole, & satage, vt ait Micheas, quasi parturiens: quia nunc egredieris de ciuitate, & habitabis in regione, & venies vsque ad Babylonem, ibi liberaberis.] Propera, inquam, è ciuitate mundanorum exire, etiam si dolorem, & tristitiam sentias, dum à rebus amatis seiungeris. Habita in ea regione, & in eo cordis statu commorare, qui ab improbis moribus mundi dissideat: & vsque ad confusionem procede, qua de pristina stulticia confundaris: & ibi quandam sanctam libertatem, mundi que contemptum experieris. Ne de vitibus tibi ad huius hostis victoriam tribuendis diffidas: quia hæc dicit Dominus: Surge & tritura filia Sion, quia cornu tuum ponam ferreum, & vngulas tuas ponam cereas, & comminues populos multos, & interficies Domino rapinas eorum, & fortitudinem eorum Domino vniuersa terra.] Surge, inquam, à cæno mundanarum vilitatum, & à desiderio eorum, quæ mundus amat, te libera. Aduersus ambitionem & superbiam pugna, & omnia splendida mundi contemptu contere atque comminæ. Ego enim dabo tibi duo cornua charitatis Dei, & proximi ferrea, quibus laudationes mundanorum speciosas euentiles: & vngulas areas, quibus terrena calces atque comminuas. Tunc autem populos salubri morte interficies, cum exemplo alios ad sæculi despectionem trahes; & immolabis Domino rapinas eorum, & fortitudinem illorum offeres, dum ea, quæ mundus amat, propter Dominum derelinques.

Quid autem de postremo hoste, & omnium pertinacissimo, scilicet de carne, dicam, nisi quod sicut gloriosissimum est illam vincere, ita iniquissimum ab illa prosterni: Caro enim peccato infecta, vis oculis sensualitatis & fomitis illigata, necessitatibus, superuacuis occupationibus, & curis addicta, intellectum suis affectibus inordinatis excacans, & voluntatem ad pessima, quæ eisdem affectibus querit, & amat inclinans non est digna vt animæ potiori nostri parti dominetur, sed vt more ancillæ eius imperio regatur. Corpus quidem quod corrumpitur aggrauat animam, & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem;] quia hoc corruptibile tabernaculum, quod gestamus, non solum sua mortalitate in ima propendet, sed impurissimis quoque, ac vanissimis desideriis miseram animam in compedes conicit, & à sua libertate, qua multa, & sublimia cogitaret, ad peccati consensum, & luctuosam seruitutem trahit. Anima contra, nisi velit desipere, hæc molem, non natura, sed affectu deponat, & ancillam in seruitutem redigat, ne præmium suæ dignitati promissum amittat. Illi enim non iam à parte multarum gentium, sed à creatore omnium gentium dictam

Ioa. 1.2.

Miche. 4. 10.

Ibid. n. 13.

Sap. 9. 15.

Gen. 16. 5. est: Ecce ancilla tua in manu tua est, utere ea, ut libet.] Quin & ipsa Agar, quæ (authore Origene) carnem significat, audit nuncium Domini dicentem sibi: Reuertere ad dominam tuam, & humiliare sub manu illius.] Nam & caro doloribus nonnunquam affligitur, qui sunt velut clamores Domini, ut ad obedientiam animæ reuertatur. Quam magna imbecillitas Dominum nobis carnem subiugantem non aspiciere, & ighominiam ex obsequio ancillæ dato procedentem non timere! Subdamus illam, quam Dominus in nostra potestate constituit, & nullo modo eius illecebris ac blandiciis adhæreamus. Videtur namq; nobiscum ludere, aut nobis alludere, cum malè blanda proponit, sed perfectionem armat, qua animæ vitam, scilicet gratiam & puritatem reuelat.

Gen. 21. 9. Denique cum vidisset Sara, (inquit scriptura) filium Agar Ægyptiæ, id est impurum carnis appetitum ludentem cum filio] suo, id est, spiritu, & ei noxia proponentem, eius eiectione] expetiuit.] Sed audi Paulum quomodo istum ludum exponat: Sed quomodo tunc is, qui secundum carnem natus fuerat, persequeretur eum, qui secundum spiritum, ita & nunc. Apage talem ludum, qui iustitiam persequitur, innocentiam interficit, & æternam mortem meditatur. Et tu ergo, ô auditor horum (inquit Origenes) non illam solum persecutionem putes, quando furore Gentilium ad immolandum idolis cogis: sed si fortè voluptas carnis illiciat, si tibi libidinis alludat illecebra, hæc, si virtutis es filius, tanquam persecutionem maximam fuge. Idcirco enim & Apostolus dicit: Fugite fornicationem.] Sed si iniustitia blandiatur, ut personam potètis accipiens, & gratia eius flexus, non rectum iudicium feras, intelligere debes, quia sub specie ludi blandam persecutionem ab iniustitia pateris. Verùm & per singulas malitiæ species, etiam si molles & delicatæ sint, & ludo sumiles, has persecutionem spiritus ducito, quia in his omnibus virtus offenditur.] Profectò animi sapientis est hanc ancillam in officio continere, & eius filium impurum appetitum mortificationis studio frænare. Qui si spiritui noxia suadeat, & in suum consortium trahat, ex hac blanda persecutione spiritus, non aliud quàm defectionem à Deo & peccati mortem accipiet.

Hi ergo tres hostes infestissimi nobis expugnandi & proterendi sunt, ne eorum mucrone confossi pereamus. Ipsi enim nunquam cessant in nostrum exitum conspirare, & nostram destructionem moliri. De diabolo audi quid dicat Apostolus & Propheta Ioannes: Proiectus est Draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Diabolus & Satanas, qui seducit vniuersum orbem.] Seducit quidem desiderio, seducit conatu, licet iustos ei resistentes, & potius ad cælum, quàm ad terram pertinentes non seducat effectu. De mundo verò, quo nomine impios significari diximus, non incongruè intelligitur illud Dauidis: Quia dixerunt inimici mei mihi: & qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in vnum, dicentes: Deus dereliquit eum, persequimini, & comprehendite eum, quia non est qui eripiat.] Nos interdum iniqui à Deo relictos vocant, & vana stultaque blaterant, ut in pusillanimitatem deiiciant. Cum tamen ille, qui nunquam] desecit sperantes in se] semper opem ferat nobis, & ad victoriam de hostibus obtinendam auxilia suppeditet. At affduos carnis insultus aduersus nos, quis non experitur? Tam terribiles profectò & importuni sunt, ut licet Paulus non dixisset, quia] caro concupiscit aduersus spiritum,] nos tamen eruditi proprio experimento eius concupiscentiæ insultus satis perspectos habeamus. An his hostibus in nostram perniciem

A bellantibus dormiendum est? An confertis manibus sustinendum, ut temptationibus nos vulnerent, laceant, & tandem interimant? Non sanè: sed potius decertandum est, ut eos tandem proteramus. Dauid namque personam iusti suscipiens, ita ait: Persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non conuertar, donec deficiant. Confringam illos, nec poterunt stare, cadent subtus pedes meos.] Ut scilicet iusti cognoscant, eorum munus non esse temptatione carere, sed tentationi repugnare, & nullo modo hostium suasionibus assentiri. Nec est, ô homo, difficilis ista victoria, quam sola voluntate consequeris, & sine tuo consensu non amittis. Cum tres sint stanti imminentes stratores, inquit Bernardus, horum diabolus luore malitiæ, mundus vento vanitatis, homo semetipsum pondere suæ corruptionis impellit. Impellit diabolus, sed non euerit, siquidem illi tuum negaueris assensum. Denique habes: Resistite diabolo, & fugiet à vobis.] Iste est, qui stans in Paradiso impulit inuidus & euerit: sed consentientes, non resistentes. Est & mundus impulsor, quia in maligno positus est: impellit omnes, sed solos euerit amicos suos, id est, contentanos sibi. Nolo esse amicus mundi, ne cadam. Nam qui] vult esse huius mundi amicus, inimicus Dei constituitur,] quo utique nullus grauior casus. Ex quibus satis claret, quàm sit homo præcipuus impulsor sui, qui suo sine alieno impulsu cadere potest, alieno absque suo cadere non potest. Cuiam horum præcipuè resistendum? Nempe huic, qui eò molestior, quò interior solus deiicere sufficit, cum sine ipso alij possint facere nihil.] O igitur magna felicitas, neminem in hoc bello cum hostibus animæ nisi proprio consensu vinci, neminem nisi volentem peccato subdi, & à Deo bonorum omnium authore separari! Et ô magna infelicitas, si quis ita sit excors & pusillanimis, ut non vulneribus, non verberibus, sed solis clamoribus inuerecundis ad consensum præbendum adigatur? Homo ille, qui descendebat ab Hierusalem in Hietico] non propria voluntate consentiens, sed iniurus à latronibus spoliatus est, & vulneratus, ac] semiuivus relictus.] Quid ergo si absque propria voluntate spoliari, ac vulnerari non possit, putas quia sineret se à latronibus tangi, & bonis omnibus nudum ac priuatum salute relinqui? Puto quia non erat tam osor sui, ut volens tantam calamitatem in seipsum iniiceret. Amentia ergo est nostrum præbere consensum, ut hostes nos spolient & vulnerent, & à prælij congressu, quod nobiscum ineunt, victores abscedant. Potius vincamus illos, & odium eorum in nos, non amore, sed odio soluamus, & quos aduersarios nostræ salutis nouimus, pedibus proterere & conculcare festinemus.

Tentationum victoria Deum in nobis magnificari.

CAPVT V.

E NON solum odium inimicorum humani generis ad vincendas temptationes nos excitat, sed multo magis amor erga Deum, quem, vincentes laudificamus, & in nobis glorificamus, ad diligenter curandam victoriam exulscitat. Mirum est quantis homo in hoc sæculo temptationibus impugnetur, quantis virtus in bonis, & in istis persecutionibus atteratur, quas Dominus iustorum amator permittit, ut ex illis tum suorum salutem & præmia cumulatissima, tum

sui